

Türkiye Cumhuriyeti ve Avusturya Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 9.10.1990 Sayı : 20660)

Kanun No.
3664

Kabul Tarihi
27.9.1990

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti ile Avusturya Cumhuriyeti arasında 16 Eylül 1988 tarihinde Ankara’da imzalanan Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmasının onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Türkiye Cumhuriyeti ve Avusturya Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması

Bu anlaşmada herbiri “Âkit Taraf” olarak anılan Türkiye Cumhuriyeti ve Avusturya Cumhuriyeti,

Âkit Taraflar arasında daha güçlü bir ekonomik işbirliği için olumlu bir ortam yaratmak arzusu ile;

Karşılıklı yatırımların teşviki ve korunmasının yatırım yapmak isteğini güçlendireceğini ve böylece ekonomik ilişkileri geliştireceğini kabul ederek.

Aşağıdaki şekilde anlaşmaya varmışlardır :

MADDE 1

Tanımlar

İşbu Anlaşmada

1. “Yatırım” terimi her türlü mal varlığını, sınırlayıcı olmamakla beraber daha çok aşağıdakileri kapsar :

- a) Taşınır ve taşınmaz mallar ile ipotek, tedbir, rehın, intifa hakları ve benzeri aynı haklar;
- b) Hisse senetleri ve benzeri tür katılımlar;
- c) Ekonomik değer yaratmak üzere verilmiş para alacağı veya başka bir yatırımla ilişkili bulunan ve ekonomik değeri olan bir işlemin yapılması talebi;
- d) Telif hakları; patent, marka, endüstri tasarımı, işletme modeli, teknik prosesler, “know-how”, ticarî ünvan ve itibar gibi sınaî mülkiyet hakları; ve
- e) Kamu hukuku çerçevesinde tabii kaynakları arama çıkarma ve işletme hakları.

2. “Yatırımcı” terimi.

a) Âkit Taraflardan birinin meri kanunlarına göre o Âkit Tarafın vatandaşı sayılan ve diğer Âkit Tarafın ülkesinde yatırım yapan gerçek kişiyi;

3664

27.9.1990

b) Âkit Taraflardan birinin mevzuatına göre teşkil edilmiş, merkezi o Âkit Taraf ülkesinde olan ve diğer Âkit Taraf ülkesinde yatırım yapmış olan herhangi bir tüzel kişilik, teşkilat veya kuruluşu ifade eder.

3. “Hâsılat” terimi, bir yatırımcı tarafından elde edilen özellikle, bunlarla sınırlı olmak üzere, kârları, faizleri, sermaye kazançlarını, temettüleri, royaltileri, lisansları ve diğer ücretleri ifade eder.

4. “Kamulaştırma” terimi, millileştirme ya da aynı sonucu doğuran başka bir tedbiri de kapsar.

MADDE 2

Yatırımların Teşviki ve Korunması

1. Âkit Taraflardan herbiri, diğer Âkit Tarafın yatırımcılarının kendi ülkesindeki yatırımlarını mümkün olduğu ölçüde teşvik edecek, kendi mevzuatına göre bu yatırımları kabul edecek ve her halukârda bu yatırımlara adilane ve eşit muamelede bulunacaktır.

2. 1 inci paragrafta göre kabul edilen yatırımlar ve bunların hâsılatı, bu Anlaşmanın korumasından tam olarak yararlanacaktır. Aynı koruma, 1 inci paragrafın hükümlerine zarar vermeksizin, söz konusu hâsılatla yeniden yatırımda bulunulması halinde elde edilecek hâsılatla da uygulanacaktır. Bir yatırımın uzatılması ya da değiştirilmesi, yatırımın ülkesinde yapıldığı Âkit Tarafın mevzuatına uygun şekilde gerçekleştirilmelidir.

MADDE 3

Yatırımlara İlişkin Muamele

1. Âkit Taraflardan her biri, diğer Âkit Taraf yatırımcıları tarafından ülkesinde, bu yatırımların tesis ve kullanımına ilişkin kendi kanun ve yönetmeliklerine göre, yapılmış olan yatırımları, kendi yatırımcıları ya da herhangi bir üçüncü Devletin yatırımcılarına gösterilenden daha az elverişli olmayan bir muameleyle tabi tutacaktır.

2. Âkit Taraflardan herbiri, ülkesinde diğer Âkit Taraf yatırımcılarının özellikle idare, faydalanma, kullanma ve istifade etme üzere bir yatırımla ilgili faaliyetlerini, kendi yatırımcıları ya da herhangi bir üçüncü Devletin yatırımcılarına gösterilenden daha az elverişli olmayan bir muameleyle tabi tutacaktır.

3. Bu Anlaşmanın, herhangi bir üçüncü Devletin yatırımcılarına gösterilenden daha az elverişli olmayan bir muamele yapılmasına ilişkin hükümleri, bir Âkit Tarafı, aşağıdakilerden kaynaklanan herhangi bir muamele, tercih ya da ayrıcalığı diğer Âkit Tarafın yatırımcılarına sağlamaya mecbur eder tarzda yorumlanmayacaktır :

a) Herhangi bir gümrük birliği, ortak pazar, serbest ticaret bölgesi ya da bir ekonomik topluluğa üyelik;

b) Vergilendirmeye ilişkin müttekabiliyet temelindeki herhangi bir uluslararası anlaşma ya da ikili düzenleme;

c) Sınır trafiğini kolaylaştıran herhangi bir yönetmelik.

MADDE 4

Tazminat

1. Herbir Âkit Tarafın yatırımcılarının yatırımları, uygun kanunî işlemler çerçevesinde kamusal bir amaçla ve tazminat karşılığında yapılmadığı sürece, diğer Âkit Tarafın ülkesinde kamulaştırılmayacaktır. Bu Tazminat, kamulaştırılan yatırımın, kamulaştırma kararı alındığı ya da kararın alınacağı öğrenildiği andaki gerçek değeri tutarında olacaktır. Tazminat gereksiz gecikmelere yol açılmadan ödenecek ve ödeme zamanına kadar faiz tahakkuk edecektir; Tazminat tamamiyle nakte çevrilebilecek serbestçe transfer edilebilecektir. Tazminatın tespiti ve ödenmesine ilişkin hükümler en geç kamulaştırma anına kadar uygun bir tarzda belirlenmiş olacaktır.

2. Yatırımcı, kamulaştırmanın hukukiliğini ve tazminat miktarını kamulaştırmayı yapan Âkit Taraf yetkili makamlarınca tetkik edilmesini talep edebilecektir.

3. Bu Maddenin 1 ve 2 nci paragraflarına göre, herbir Âkit Tarafın yatırımcıları, diğer Âkit Tarafın ülkesinde, bu ülkenin kendi yatırımcılarına ya da herhangi bir üçüncü Devletin yatırımcılarına gösterilenden daha az elverişli olmayan bir muameleye tabi tutulacaklardır.

MADDE 5

Zararlar

Âkit Taraflardan birinin diğer Âkit Tarafın ülkesinde savaş ya da diğer silahlı çatışmalar, olağanüstü hal ya da buna benzer olaylar nedeniyle yatırımları zarara uğrayan yatırımcıları, diğer Âkit Tarafça, bu konuda alınan herhangi bir tedbir itibarıyla, kendi yatırımcıları ya da herhangi bir üçüncü Devletin yatırımcılarına gösterilenden daha az elverişli olmayan bir muameleye tabi tutulacaktır.

MADDE 6

Transferler

1. Âkit Taraflardan her biri, gereksiz bir gecikmeye yol açmaksızın diğer Âkit Tarafın yatırımcılarına, özellikle aşağıdakiler olmak üzere bir yatırımla bağlantılı ödemelerin serbestçe çevrilebilir bir para cinsinden serbest şekilde transferini garanti edecektir :

- a) Hâsılat;
- b) Bir yatırımla ilgili borçların geri ödenmesi;
- c) Yatırımın tamamen veya kısmen satış veya tasfiye bedeli;
- d) Madde 4 paragraf (1)'e göre belirlenen tazminat.

2. Bu Maddenin 1 inci paragrafında bahsedilen muamele herhangi bir üçüncü Devletin yatırımcılarına gösterilen muameleden daha az elverişli olmayacaktır.

3. Bu maddede bahsedilen transferler, transferin yapıldığı tarihte geçerli olan kur oranları üzerinden yapılacaktır.

4. Kur oranları ve banka ücretleri, Âkit Taraflardan herbirinin ülkesindeki bankacılık sistemine göre tespit edilecektir.

MADDE 7

Halefiyet

1. Eğer Âkit Taraflardan birinin yatırımcılarının diğer Âkit Tarafın ülkesindeki yatırımları ticarî olmayan risklere karşı kanunî bir sistem dahilinde garanti edilmişse; bu tür bir garantinin şartlarına uygun olarak, garantörün bahse konu yatırımcının haklarına halefiyeti yatırımcının bu Anlaşmanın 9 uncu Maddesinde belirtilen haklarına zarar vermemek kaydıyla diğer Âkit Tarafça da tanınacaktır.

2. Garantör, yatırımcının sahip olacağı haklar dışında hiçbir hakka sahip olmayacaktır.

3. Bir Âkit Taraf ile garantör arasındaki uyumsuzluklar, bu Anlaşmanın 9 uncu Maddesi hükümlerine göre çözümlenmeye çalışılacaktır.

MADDE 8

Diğer Yükümlülükler

Âkit Taraflardan herbiri, ülkesinde kendisince kabul edilen yatırımlara ilişkin olarak diğer Âkit Tarafın bir yatırımcısına karşı girmiş olabileceği mukavele yükümlülüklerini yerine getirecektir.

MADDE 9

Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü

1. Bu Maddeye göre bir yatırım uyuşmazlığı aşağıdaki hususları kapsayan uyuşmazlıklar olarak tanımlanmaktadır :

a) Bir Âkit Tarafın yabancı yatırım otoritesince diğer Âkit Tarafın yatırımcısına verilen yatırım izninin yorumlanması veya uygulanması, ya da

b) Bir yatırımla ilgili olarak, işbu Anlaşma ile verilmiş veya teyid edilmiş bulunan herhangi bir hakkın ihlali.

2. Bir Âkit Taraf ile diğer Âkit Tarafın yatırımcısı arasında bir yatırım uyuşmazlığının ortaya çıkması halinde, uyuşmazlığa taraf olanlar, öncelikle uyuşmazlığın, karşılıklı görüşmeler ve danışmalar yoluyla çözümlenmesine iyi niyetle çalışacaklardır. Eğer bu görüşme ve danışmalar başarısızlıkla sonuçlanırsa, o zaman uyuşmazlık, yatırımcının ve Âkit Tarafın karşılıklı olarak üzerinde mutabık kalacakları, bağlayıcı olmayan üçüncü kişi prosedürleri yoluyla çözümlenebilir. Eğer uyuşmazlık yukarıda bahsedilen yöntemlerle çözümlenemez ise, uyuşmazlığa taraf olanlardan herbiri, uyuşmazlığı, uzlaşma veya hakemlik yoluyla çözümlenmek üzere, Uluslararası Yatırım Uyuşmazlıkları Çözüm Merkezine (bundan sonra "Merkez" olarak anılacaktır) götürebilir; ancak bunun için uyuşmazlığın ortaya çıktığı tarihten itibaren en az bir yıl geçmiş olması, ayrıca, söz konusu yatırımcının uyuşmazlıkla ilgili olarak, uyuşmazlığa taraf olan Âkit Tarafın adli makamlarına başvurmuş olması durumunda, nihai kararın henüz alınmamış olması gerekmektedir.

3. a) Âkit Taraflardan herbiri, yatırım uyuşmazlıklarının uzlaşma veya hakemlik yoluyla çözümlenmek üzere "Merkez"e götürülmesine bu anlaşma ile muvafakat eder. Hakemliğe başvurulması durumunda Âkit Taraflardan herbiri, eğer yatırımcı ile Âkit Taraf arasında ayrı

bir hakemlik anlaşması yoksa, bu tür uyuşmazlığı Merkeze götürmeyi bu anlaşma ile peşinen ve geri alınamaz bir biçimde kabul etmiştir.

b) Bu tür uyuşmazlıklarda tahkim, “Devletler ile Diğer Devletlerin Vatandaşları Arasındaki Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü Sözleşmesi”nin hükümlerine ve “Merkez”in tahkim kurallarına uygun olarak yerine getirilecektir.

4. Hüküm nihaî ve bağlayıcı olacak; ulusal mevzuata uygun olarak yerine getirilecek; Âkit Taraflardan herbiri tahkim kararının kendi ilgili yasalarına ve yönetmeliklerine uygun olarak tanınmasını ve uygulanmasını sağlayacaktır.

5. Hakemlik sürecinde taraflardan herbiri kendi üyesinin ve kendi hukukî temsilcisinin masraflarını kendisi karşılayacak; başkanın masrafları ile geri kalan masraflar her iki taraf arasında eşit olarak paylaşılacaktır. Uzlaşma halinde, masrafları yatırımcı üstlenecektir.

6. Bir uyuşmazlığa taraf olan Âkit Taraf, uzlaşma veya tahkim sürecinin veya bir hükümün yerine getirilmesinin hiçbir safhasında, uyuşmazlığın diğer tarafı olan yatırımcının bir garanti anlaşması çerçevesinde, zararının bir bölümü veya tamamı için tazminat almış olması nedeniyle itirazda bulunamaz.

MADDE 10

Âkit Taraflar Arasındaki Uyuşmazlıklar

1. Âkit Taraflar arasındaki bu Anlaşmanın yorumlanması veya uygulanması konusunda ortaya çıkabilecek uyuşmazlıklar, mümkün olduğu ölçüde doğrudan ve anlamlı müzakereler yoluyla çözümlenecektir.

2. Eğer bir uyuşmazlık altı ay içinde çözümlenemez ise, Âkit Taraflardan herhangi birinin talebi üzerine bir tahkim heyetine sevk edilir.

3. Böyle bir hakemlik heyeti yalnızca bu dava için ve aşağıda belirtilen şekilde kurulacaktır; Âkit Taraflardan herbiri bir üye atar ve bu iki üye Âkit Taraf Hükümetlerince kendilerine başkan olarak atanmak üzere, üçüncü bir devletin vatandaşı üzerinde anlaşmaya varırlar. Bu üyeler Âkit Taraflardan birinin diğer Âkit Tarafa uyuşmazlığı bir tahkim heyetine götürmeye niyetli olduğunu bildirmesinden sonraki iki ay içinde, bunların başkanı da takibeden 2 ay zarfında atanır.

4. Eğer 3 üncü paragrafta belirtilen sürelerin gözetilmesi mümkün olamamışsa ve bu konuda başka bir anlaşma yoksa, Âkit Taraflardan herhangi biri Uluslararası Adalet Divanı Başkanını gerekli atamaları yapmaya davet edebilir. Eğer Başkanı, Âkit Taraflardan birinin uyuşmazlığında bulunuyorsa veya sözü edilen görevi yerine getirmesine bir başka engel mevcut ise Başkan Yardımcısı, onun da olmaması halinde ise Uluslararası Adalet Divanının en kıdemli üyesi, aynı koşullarla gerekli atamaları yapmaya davet edilir.

5. Hakem heyeti, kendi usul kurallarını kendisi belirler.

6. Uyuşmazlığın tahkime götürülmesini talep eden Âkit Tarafın uyuşmazlığı doğrudan ve anlamlı müzakerelerle çözmeye teşebbüs ettiğinin belirlenmesi halinde heyet, uyuşmazlığın esasını hakem sıfatıyla ele alır.

3664

27.9.1990

7. Hakem heyeti, kararını bu Anlaşmaya binaen ve uluslararası hukukun genel olarak tanınan kuralları çerçevesinde verecektir. Heyet oy çokluğuyla karar alacak ve karar nihaî ve bağlayıcı olacaktır.

8. Âkit Taraflardan herbiri hakemlik muamelelerine katılan kendi üyesiyle ilgili ve hukukî temsilinden doğan masrafları karşılayacak; başkanın masrafları ile diğer masraflar her iki Âkit Tarafça eşit olarak karşılanacaktır. Ancak heyet, kararında, masrafları daha değişik şekilde paylaşabilir.

9. Bu Madde, Anlaşmanın 9 uncu maddesine göre “Merkez”e götürülen ve halen orada bulunan uyuşmazlıklara uygulanmayacaktır.

MADDE 11

Anlaşmanın Uygulanması

Bu Anlaşma, Âkit Taraflardan birinin ülkesinde, bu ülkenin mevzuatına uygun olarak diğer Âkit Taraf yatırımcıları tarafından, Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden önce ve sonra yapılan yatırımlara uygulanacaktır.

MADDE 12

Yürürlüğe Girme ve Yürürlük Süresi

1. Bu Anlaşma onaylanmaya tabidir ve onay belgelerinin teati edildiği ayı takip eden üçüncü ayın ilk günü yürürlüğe girecektir.

2. Bu Anlaşma on yıllık bir süre ile yürürlükte kalacak ve bu sürenin dolmasından 12 ay önce Âkit Taraflardan herhangi birince yazılı bildirimle feshedilmediği takdirde sınırsız bir süre ile uzatılacaktır. On yıllık sürenin dolmasından sonra Anlaşma, Âkit Taraflardan birinin oniki ay önceden yapacağı yazılı bildirimle herhangi bir zamanda sona erdirilebilir.

3. Bu Anlaşmanın sona erme tarihinden önce yapılan yatırımlar bakımından, 1'den 11'e kadar olan maddelerin hükümleri, Anlaşmanın sona erme tarihinden itibaren on yıl süre ile geçerliliklerini koruyacaklardır.

Türkçe, Almanca ve İngilizce dillerinde, bütün metinler aynı derecede geçerli olmak üzere ikişer metin halinde Ankara'da 16 Eylül 1988'de aktedilmiştir. Yorumlardaki farklılık durumunda, İngilizce metin esas alınacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti Adına

Avusturya Cumhuriyeti Adına

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
18	31	100
45	113	149
49	13	20:21,24,40:44

I - Gerekçeli 417 S. Sayılı Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 13 üncü Birleşim tutanağına bağlıdır.

II - Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dışişleri ve Plan ve Bütçe Komisyonları görüşmüştür.

III - Esas No. : 1/517